

Vorstel van het college inzake wijziging routing gevaarlijke stoffen in verband met de Utrechtsebaan.

Den Haag

Inleiding

Op 27 juni 2013 is door de gemeenteraad van Den Haag de routing gevaarlijke stoffen vastgesteld (RIS 258608). Vervoerders van aangewezen gevaarlijke stoffen moeten binnen de bebouwde kom gebruik maken van deze door de gemeente aangewezen route. De Utrechtsebaan en de Benoordenhoutseweg maken onderdeel uit van de aangewezen route voor het vervoer van gevaarlijke stoffen. Met het besluit zijn ook venstertijden ingevoerd: het vervoer van gevaarlijke stoffen op voornoemde wegen mag uitsluitend plaatsvinden op werkdagen tussen 18.00 uur en 8.00 uur en zonder beperking op de zaterdagen en zondagen. Deze venstertijden zijn ingesteld om het vervoer van gevaarlijke stoffen te weren tijdens kantoortijden op de Utrechtsebaan. Omdat de scholen en kantoorgebouwen in de nabijheid van de Utrechtsebaan op deze tijden nauwelijks bezet zijn, is het veiligheidsrisico op de route gevaarlijke stoffen met de invoering van de venstertijden onder de richtwaarde voor het veiligheidsrisico teruggebracht.

De woondichtheid in het gebied rond de Utrechtsebaan was in 2013 relatief laag. Nu de visie van de gemeente Den Haag op het gebied langs de Utrechtsebaan veranderd is, en er in het kader van de verdichtingsopgave ook woningbouw ontwikkeld wordt, biedt de venstertijdenregeling onvoldoende mogelijkheden om het veiligheidsrisico onder de richtwaarde terug te brengen. In het raadsvoorstel ter vaststelling van het bestemmingsplan Bezuidenhout, 2e herziening - Grotiusplaats (RIS 300549) is aangegeven dat door de woningbouw die langs de Utrechtsebaan wordt ontwikkeld, het aantal omwonenden toeneemt in de tijden dat op de Utrechtsebaan met gevaarlijke stoffen mag worden gereden. De richtwaarde voor het veiligheidsrisico wordt daarmee overschreden. Bij het raadsvoorstel van het college tot vaststelling van het bestemmingsplan kondigde het college reeds een wijziging van het routeringsbesluit aan om het doorgaande vervoer van gevaarlijke stoffen op de Utrechtsebaan op te heffen. In het voorliggende raadsvoorstel wordt voorgesteld het routeringsbesluit van 2013 te wijzigen.

Vervoer van gevaarlijke stoffen

Het vervoer van gevaarlijke stoffen op de Utrechtsebaan (en de Benoordenhoutseweg) betreft veelal doorgaand vervoer van LPG en propaan naar gebieden tussen Den Haag en Sassenheim. Het routeringsbesluit is alleen van toepassing op specifiek aangewezen stoffen, de zogenaamde routeplichtige stoffen. Het vervoer van brandbare gassen is routeplichtig wanneer vervoer in een tank plaatsvindt. In de overige gevallen (zoals propaanflessen) is hiervan geen sprake. Dit betekent dat vervoerders van deze stoffen verplicht zijn om van de aangewezen wegen gebruik te maken. Voor het afwijken van de routes ten behoeve van de bevoorrading van bedrijven en woningen, gelegen binnen de gemeentegrenzen van Den Haag, dient een ontheffing overeenkomstig artikel 29, lid 1 van de Wet vervoer gevaarlijke stoffen (Wvgs) bij burgemeester en wethouders te worden aangevraagd.

Het transport van niet-routeplichtige stoffen op Haags grondgebied (bijvoorbeeld benzine, dieselolie en zuurstof voor ziekenhuizen) is onbeperkt mogelijk, met inachtneming met het gestelde in artikel 19 Wvgs.

Het veiligheidsrisico wordt uitgedrukt in een overschrijding van de oriëntatiewaarde voor het groepsrisico. Een factor lager dan 1,0 betekent dat er geen overschrijding is. Een berekende waarde van het groepsrisico boven 1,0 betekent dat er wel sprake is van een overschrijding. Het groepsrisico is geen norm, maar een richtwaarde. Bij voor het vervoer van gevaarlijke stoffen aangewezen wegen binnen de bebouwde kom moet het bevoegd gezag, in dit geval de gemeenteraad, zich daaraan zoveel mogelijk houden. Met een goede onderbouwing mag van de oriëntatiewaarde worden afgeweken.

Op grond van artikel 24, tweede lid, Wet vervoer gevaarlijke stoffen (Wvgs) kan de gemeenteraad wegen aanwijzen voor het vervoer van bij wet aangewezen gevaarlijke stoffen. Dit artikel vormt ook de basis om aangewezen wegen weer in te trekken.

Veiligheid en woningbouwontwikkelingen

Ten behoeve van relevante bestemmingsplannen zijn de gevolgen van de woningbouwontwikkelingen langs de Utrechtsebaan voor het groepsrisico onderzocht. Uit onderzoek is gebleken dat als gevolg van de woningbouwontwikkelingen woningen worden toegevoegd in de tijden dat er met gevaarlijke stoffen mag worden gereden. Bij het bepalen van het groepsrisico speelt verblijftijd een rol. Daardoor is het groepsrisico boven de oriëntatiewaarde uitgekomen. Met de Monarch III (nu in aanbouw, kwartaal 4 2019 oplevering, ingebruikname begin 2020) neemt het groepsrisico toe tot 1,54. De Grotiusplaats (oplevering kwartaal 1 2022) leidt tot een verdere overschrijding van het groepsrisico van 1,54 tot 2,72.

Op voorstel van het college heeft de Raad bij de vaststelling van het bestemmingsplan Bezuidenhout, 2e herziening – Grotiusplaats, besloten dat er géén overschrijding van het groepsrisico meer mag zijn op het moment dat de woningen van de Monarch III en de Grotiusplaats worden betrokken. Doordat er nu ook woningbouw plaatsvindt langs de Utrechtsebaan is er sprake van het toename van bewoners in de tijden dat er met de gevaarlijke stoffen gereden mag worden en ontstaat er een verdere overschrijding van de oriëntatiewaarde van het groepsrisico. Daardoor neemt het groepsrisico toe ten opzichte van de situatie waarin alleen kantoren op de locatie worden ontwikkeld. Door het afsluiten van de Utrechtsebaan voor het doorgaand transport van gevaarlijke stoffen, voordat de woontorens in gebruik worden genomen, neemt het groepsrisico significant af. Andere venstertijden of beperkingen om de overschrijding van het groepsrisico weg te nemen, bieden onvoldoende mogelijkheden het veiligheidsrisico terug te brengen onder de richtwaarde voor het groepsrisico.

Wijziging routeringsbesluit

Wijziging van het routeringsbesluit is nodig om het vervoer van doorgaande routeplichtige gevaarlijke stoffen op de Utrechtsebaan uit te sluiten en om het groepsrisico onder de oriëntatiewaarde terug te brengen.

Rijkswegen maken onderdeel uit van het Basisnet. Het Basisnet is een landelijk aangewezen netwerk voor het vervoer van gevaarlijke stoffen en zorgt er voor dat binnen bepaalde veiligheidsgrenzen dit vervoer wordt gegarandeerd. De Utrechtsebaan maakt geen onderdeel uit van dit Basisnet. De gemeente kan in dat geval zelf bepalen of er gevaarlijke stoffen vervoerd mogen worden over de Utrechtsebaan. Wel moet het transport van gevaarlijke stoffen mogelijk blijven wanneer een gemeentelijke weg aan de route onttrokken wordt. Daar is rekening mee gehouden, want zowel voor de aansluiting van de A12 op de Utrechtsebaan als voor de aansluiting van de N44 op de Benoordenhoutseweg is een alternatief voorhanden.

Eind 2022 wordt naar verwachting de Rijnlandroute geopend. De tunnels op deze route zijn geschikt voor het vervoer van gevaarlijke stoffen. Met de Rijnlandroute ontstaat een alternatieve route voor vervoer van gevaarlijke stoffen ten opzichte van de huidige route door de bebouwde kom van Den Haag die de routing nu mogelijk maakt.

Zou de huidige route in afwachting van de opening van de Rijnlandroute blijven bestaan, dan zouden de toekomstige bewoners van Monarch III en de Grotiusplaats in de periode tot openstelling van de Rijnlandroute worden blootgesteld aan een verhoogd veiligheidsrisico. Voor de Monarch III is dit bijna drie jaar, voor de Grotiusplaats één jaar. Zoals hiervoor is overwogen, heeft de raad bij de vaststelling van het bestemmingsplan Bezuidenhout, 2e herziening – Grotiusplaats besloten dat er géén overschrijding van het groepsrisico meer mag zijn op het moment dat de woningen van de Monarch III en de Grotiusplaats betrokken worden. Om hieraan te voldoen wordt voorgesteld om de Utrechtsebaan voor ingebruikname van Monarch III (eind 2019) gesloten te verklaren voor het doorgaande transport van gevaarlijke stoffen.

Op basis van een uitgevoerde inventarisatie, in samenspraak met de Omgevingsdienst Haaglanden, Provincie Zuid-Holland en de Veiligheidsregio Haaglanden, stelt het college voor om voor de periode eind 2019-eind 2022 de route A4/knooppunt Burgerveen/A44 aan te merken als een redelijk alternatief, gelet op de relatief korte periode waarvoor deze omleiding geldt. Voor een van de grotere vervoerders betekent dit een omleiding van ca. 30 kilometer.

Door alleen transport op de Utrechtsebaan toe te staan voor bevoorrading van het LPG-tankstation aan de Van Stolkweg/Prof. B.M. Teldersweg 4 met een ontheffing, in combinatie met de geslotenverklaringen van zowel de A12 (bijlage 1) als de N44 (bijlage 2) is geborgd dat er geen overschrijding van het groepsrisico meer is.

De LPG-bevoorrading van het tankstation aan de N44 in Wassenaar kan met een ontheffing worden uitgezonderd van het voorgenomen regime, zodat de thans nog vigerende route, die de Utrechtsebaan

verbindt met de N44, voor die bevoorrading kan worden gehandhaafd. Met deze maatregel (deze geldt slechts in één rijrichting) worden ongewenste keerbewegingen van de LPG-tankwagen in de bebouwde kom van Wassenaar voorkomen. Voor de bevoorrading van beide LPG-tankstations, zowel het station aan de Van Stolkweg/Prof. B.M. Teldersweg 4 als het station aan de N44 in Wassenaar, zal een ontheffing moeten worden verleend (samen één of één voor elk station). Er zal geen ontheffing worden verleend om vanaf de Benoordenhoutseweg, ter hoogte van de Laan van Nieuw Oost Indië, vanuit Wassenaar naar het LPG-tankstation aan de Prof. B.M. Teldersweg 4 te rijden danwel Den Haag te verlaten via de Utrechtsebaan. In geval van gecombineerde bevoorrading zal eerst laatstgenoemd LPG-tankstation moeten worden bevoorrad.

Ontheffingen voor het gebruik van de Utrechtsebaan en het hierboven genoemde gedeelte van de Benoordenhoutseweg zullen uitsluitend voor het vervoer van LPG worden verleend. Het vervoer van overige routeplichtige stoffen in tankwagens zal dus via de alternatieve route (knooppunt Burgerveen) dienen plaats te vinden. Uit de Regeling Basisnet en de meest recente tellingen (2014) blijkt dat de route A4/Knooppunt Burgerveen/A44 voldoende gebruiksruimte heeft.

Samengevat:

In het raadsvoorstel stelt de gemeente voor het doorgaande vervoer van gevaarlijke stoffen over de Utrechtsebaan op te heffen. De venstertijdenregeling uit het routeringsbesluit van 2013 komt te vervallen. Teneinde te voldoen aan het 'aansluitingsbeginsel' blijven de 'geslotenverklaringen' in stand. Alleen de daaraan verbonden venstertijden komen te vervallen. Omdat ook de Leidsestraatweg en de Benoordenhoutseweg, met de daaraan verbonden venstertijden, geen deel meer gaan uitmaken van de routing, dienen deze onderdeel te worden van de geslotenverklaring. In bijlage 3 is een opsomming gegeven van de wegen en weggedeelten die met dit voorstel, op grond van de Wvgs, zijn aangewezen.

Aansluiting routing op aangewezen wegen in de gemeente Rijswijk

Naast het voorstel de bestaande route gevaarlijke stoffen te wijzigen, wordt tevens voorgesteld weggedeelten aan te wijzen op het grondgebied van Den Haag in het kader van het voldoen aan wettelijke bepalingen. Dit betreft een technische correctie zonder gevolgen voor externe veiligheid voor bewoners en zonder dat dit tot een toename van het aantal vervoersbewegingen leidt.

Door de Omgevingsdienst Haaglanden is een inventarisatie van alle aangewezen wegen in regio Haaglanden gemaakt. Deze wegen en weggedeelten zijn in de Regionale risicokaart Haaglanden opgenomen. Hieruit is gebleken dat er omissies zijn in de aanwijzing van een weggedeelte in Ypenburg en ter plaatse van de Loevesteinlaan op het grondgebied van Den Haag, waardoor niet voldaan wordt aan wettelijke bepalingen, op grond van artikel 24, lid 2 Wvgs aangewezen wegen. Met de aanwijzingen wordt de bevoorrading van LPG-tankstations op grondgebied van naburige gemeente Rijswijk formeel mogelijk gemaakt. Een nadere beschrijving voor de locatie Ypenburg is uitgewerkt in bijlage 4. De aanwijzing van een heel klein stukje Loevesteinlaan (ca. 20 meter) is uitsluitend bedoeld om het bevoorraden van het LPG-tankstation aan de Schapweg 1 in Rijswijk mogelijk te maken (keerlus). Het betreffende LPG-tankstation is namelijk vanuit Rijswijk centrum, gelet op de benodigde manoeuvreerruime, niet direct voor de LPG-tankwagen bereikbaar. Dit kleine stukje Loevesteinlaan is niet van invloed op het groepsrisico, omdat het groepsrisico over een traject van 1 km wordt bepaald.

Bevoorrading LPG-tankstations in Laak

De voorgestelde maatregelen hebben geen effect op de bevoorrading van de LPG-tankstations aan de Neherkade 2980, De Maanweg 80 en de Binckhorstlaan 100. Deze 3 LPG-tankstations worden bevoorrad via afslag 4 van rijksweg A12. Vanaf de gemeentegrens met Voorburg is het transport van LPG geregeld door middel van een ontheffing.

Lozerlaan

De aanwijzing van de Lozerlaan volgens het routeringsbesluit uit 2013 blijft ongewijzigd.

Raadpleging

De transporteurs en de transportbranche zijn voorafgaand aan dit besluit separaat geïnformeerd over het voornemen van de gemeente het doorgaand vervoer van gevaarlijke stoffen op de Utrechtsebaan op te heffen. Oktober jl. is het voornemen aan de transporteurs en branche-organisaties toegelicht.

De Provincie Noord-Holland, de buurgemeenten Wassenaar, Leidschendam-Voorburg en Rijswijk zijn ook geïnformeerd over het voornemen. Beide gemeenten hebben meegelezen met dit voorstel.

Het voornemen om het routeringsbesluit aan te passen en de Utrechtsebaan af te sluiten voor doorgaand vervoer gevaarlijke stoffen wordt ondersteund door de Provincie Zuid-Holland. De Provincie Zuid-Holland heeft aangegeven de aanpassing van het routeringsbesluit verdedigbaar (o.a. op basis van jurisprudentie) te achten gezien het gewijzigde programma langs de Utrechtsebaan (wonen in plaats van kantoren) en de aanwezigheid van een alternatieve route. Met het dichtzetten van de Utrechtsebaan voor het doorgaande verkeer met bestemmingen buiten Den Haag en Wassenaar is er geen sprake van een overschrijding van het groepsrisico, wat de veiligheid voor omwonenden ten goede komt. De Provincie Zuid-Holland heeft positief geadviseerd. Met het Ministerie van I&W is hierover ook overleg geweest, waarbij het ministerie heeft bevestigd dat de gemeente zelf kan bepalen of de Utrechtsebaan wel of niet geschikt is voor gevaarlijke stoffen en dat de Utrechtsebaan geen deel uitmaakt van het Basisnet.

Ingekomen zienswijzen

Er zijn tijdens de inzagetermijn géén mondelinge of schriftelijke zienswijzen ingekomen.

Raadsvoorstel

Gezien het vorenstaande stelt het college de raad voor het volgende besluit te nemen:

De raad van de gemeente Den Haag,

Gezien het voorstel van het college van 2 april 2019,

Gelet op:

- artikel 24, lid 2, van de Wvgs;
- artikel 24, lid 4, onder a., van de Wvgs (het aanwijzen van een gemeentelijke weg met het oog op het laten aansluiten op het Basisnet);
- artikel 24, lid 4, onder c., van de Wvgs (het aansluiten van aangewezen wegen tussen gemeenten onderling);
- artikel 24, lid 7 Wvgs (dat bepaalt dat artikel 22 Wvgs van overeenkomstige toepassing is op de voorbereiding van een besluit als bedoeld in het tweede lid);
- artikel 22 Wvgs (dat aangeeft dat afdeling 3.4 van de Awb van toepassing is);
- de aanwijzing van de rijkswegen A4, A12 en A13, A44 en N44 voor het vervoer van gevaarlijke stoffen overeenkomstig de Regeling basisnet;
- de uitkomsten van de kwantitatieve risicoanalyses;

Besluit:

I tot intrekking van het besluit Routering gevaarlijke stoffen (RIS258608) voorzover daarbij de de Utrechtsebaan (het deel in beheer bij Den Haag), de Benoordenhoutseweg en de Leidsestraatweg zijn aangewezen, alsmede de daarbij behorende 'geslotenverklaringen';

II. tot invoering van een zogenaamde 'geslotenverklaring' op de Utrechtsebaan ter hoogte van afslag 3 (Bezuidenhout) en daarbij behorende omleidingsroute bestaande uit afslag 3 (in beheer bij het Rijk), het verkeersplein ter hoogte van het Schenkviaduct en de Prins Clauslaan vanaf dit verkeersplein tot aan de Utrechtsebaan (oprit); deze 'geslotenverklaring' is weergegeven in bijlage 1;

III. tot invoering van een zogenaamde 'geslotenverklaring' op de Leidsestraatweg en de Benoordenhoutseweg tot aan de Laan van Nieuw Oost-Indië (beide rijrichtingen) en de daarbij behorende omleidingsroute via de afslag op de Benoordenhoutseweg richting Laan van Nieuw Oost Indië, en verder bestaande uit het gedeelte van de Laan van Nieuw Oost Indië, tussen de Benoordenhoutseweg en de Bezuidenhoutseweg, het weggedeelte van de Bezuidenhoutseweg, tussen de Laan van Nieuw Oost Indië en de Boslaan, de Boslaan richting Benoordenhoutseweg en de Benoordenhoutseweg richting Wassenaar vanaf de Boslaan tot aan de Laan van Nieuw Oost-Indië; deze 'geslotenverklaring' is gedeeltelijk weergegeven in bijlage 2;

IV. de wegen en weggedeelten die deel uitmaken van een 'geslotenverklaring', zoals deze wegen en weggedeelten onder II en III zijn gespecificeerd, aan te wijzen voor het vervoer van gevaarlijke stoffen uitsluitend met als doel het voldoen aan het bepaalde in artikel 24, lid 4, onder a van de Wet vervoer gevaarlijke stoffen;

V. aan te wijzen voor het vervoer van gevaarlijke stoffen ten behoeve van het bevoorraden van het LPG-tankstation aan de Laan van Hoornwijck 70 in Rijswijk:

a) de afslag van de A13 richting Rijswijk Centrum, vanaf hectometerpaal 5.8c (einde snelweg) tot de verkeerslichten;

b) Laan van Delfvliet tussen de hierboven genoemde stoplichten en de gemeentegrens van Rijswijk (beide rijrichtingen); en

c) de verbindingen tussen beide rijrichtingen van de Laan van Delfvliet (toegang oprit A4, richting Rotterdam en toegang tot de Laan van Delfvliet richting Rijswijk Centrum vanaf afslag 9 van de A4);

VI. de Loevesteinlaan, tussen de Lichtenbergweg en de gemeentegrens met Rijswijk, alsmede de doorsteek tussen beide rijrichtingen, aan te wijzen voor het vervoer van gevaarlijke stoffen ten behoeve van het bevoorraden van het LPG-tankstation aan de Schaaapweg 1 in Rijswijk;

VII. tot bekendmaking van dit besluit in de Staatscourant en het Gemeentebblad;

VIII. tot toezending van dit besluit, overeenkomstig artikel 24, lid 6, van de Wet vervoer gevaarlijke stoffen, aan de Veiligheidsregio Haaglanden, met het oog op de afstemming met het crisisplan, bedoeld in artikel 16 van de Wet veiligheidsregio's;

IX. tot het aanpassen van de bebording, overeenkomstig artikel 25 van de Wet vervoer gevaarlijke stoffen, voor het markeren van de, onder II en III van dit besluit betrokken, wegen en weggedeelten als bedoeld in Bijlage 1 van het Reglement verkeersregels en verkeerstekens 1990 door verwijdering van de onderborden;

X. tot het verwijderen van de bebording, overeenkomstig artikel 25 van de Wet vervoer gevaarlijke stoffen, langs het weggedeelte Benoordenhoutseweg, tussen de Laan van Nieuw Oost Indië en de Utrechtsebaan, richting Malieveld alsmede het bord op de Utrechtsebaan richting Prins Clausplein, ter hoogte van de Boorlaan;

XI. tot het plaatsen van de bebording, overeenkomstig artikel 25 van de Wet vervoer gevaarlijke stoffen, voor het markeren van de, onder II en III van dit besluit betrokken, wegen en weggedeelten door middel van het in bijlage 1 van het Reglement verkeersregels en verkeerstekens 1990 met K14 aangeduid verkeersbord.

XII. dat dit besluit in werking treedt op 1 oktober 2019.

Aldus besloten in de openbare raadsvergadering van 16 mei 2019.

De griffier, De voorzitter,